



Udruženje građana češkog porijekla
Spolek občanů českého původu

česká beseda

Sarajevo

INFORMATOR br. 2/2009.

Period od 01.07.2009. do 31.12.2009. godine

Dragi članovi!

Izdvajamo događanja u proteklom periodu:

22. septembra 2009. godine pozdravili smo se sa ambasadorom Češke Republike u Bosni i Hercegovini, gospodinom Jiří Kudělom, koji se tada pripremao za odlazak na novu dužnost. Tom prilikom, u srdačnom razgovoru, gospodin Kuděla se zahvalio našem Udruženju na uspješnoj saradnji u proteklom četverogodišnjem periodu, sa željom da se ta saradnja nastavi i u narednom periodu. Jovanka Manžalović Šalaka i Tomislav Krzyk, u ime članova Češke besede Sarajevo, Nj.E. uručili su prigodan poklon - digitalno izdanje «Kronike» Ludvika Jaroša, češkog učitelja u Sarajevu, iz 1934. godine. Digitalizacija ove vrijedne kulturne baštine spada u izuzetno važan projekt našeg Udruženja, te se nadamo da će naći svoje mjesto u «Češkom kutku» i na taj način ovdašnjoj javnosti i svima koji su zainteresovani za «češku manjinu» na ovim prostorima, pružiti mogućnost uvida u raspoloživu građu koja oslikava život češke zajednice u Sarajevu s početka XX vijeka.

Jubilarnu 5. sedmicu češkog filma u 2009. godini, svečano je u Sarajevu otvorio novi ambasador Češke Republike u Bosni Hercegovini, Tomáš Szunyog, 19. novembra u 19:00 sati, projekcijom filma «Seoski učitelj» u kinu UNITIC. U glavnom gradu BiH Sedmica češkog filma je trajala do 24. novembra, a nakon toga projekcije su održane i u Mostaru, OKC «Abrašević», od 30.11. do 05.12. i u Banja Luci, Dom omladine, od 07. do 12.12. Ulaz na projekcije u Mostaru i Banja Luci je bio besplatan. Predstavljeno je šest najnovijih ostvarenja moderne češke kinematografije, od kojih su većina dobitnici najznačajnijih filmskih nagrada u Češkoj i Evropi tokom 2008. godine. Film kojim je otvorena Sedmica češkog filma je «Seoski učitelj», reditelja Bohdana Slame (2008., 117 min.), a dobitnik je dva češka «Lava» za

najbolji scenarij, kao i nagrade za najbolju žensku glavnu ulogu (Zuzana Bydžovska), te nagrada na Štokholm Film Festivalu i Cottbus Film Festivalu. Filmovi su prevedeni na bosanski i engleski jezik. Sponzori ovogodišnje Sedmice češkog filma bili su Geotest, PRO.MED, Kasumex i Damir Kasum.

16. decembra 2009. godine, u prostorijama SKD «Cankar», održan je zajednički sastanak sljedećih udruženja: «Česká beseda» Sarajevo, «Hum», «Polsa», SKD «Cankar» i Udruženje građana italijanskog porijekla. Sa ovog sastanka upućena je inicijativa načelniku Općine Novo Sarajevo, gospodinu Nedžad Koldži, o dodjeli imena «Park nacionalnih manjina», što je ustvari nastavak započete saradnje pomenutih udruženja i lokalne vlasti. Tom prilikom predstavnicima ovih udruženja uručen je DVD sa snimljenim materijalom o sadnji Pančićevih omorika, naspram hotela «Bristol», u aprilu ove godine.

Jovanka Manžalović Šalaka

Radostné Vánoce a šťastný Nový rok

«Česká beseda» Sarajevo organizirala je 21.12.2009. godine tradicionalno božićno druženje u prostorijama samostana sv. Ante na Bistriku, koje su svojim prisustvom uveličali ambasador Republike Češke, pán Tomáš Szunyog, konzul paní Jana Stara i gvardijan fra Petar Perica Vidić. Nakon uvodnih riječi i lijepih želja uz Božić i Novu godinu slijedile su prigodne češke, kao i druge pjesme, uz muzičku pratnju Sonje i Ivana Miloševića. U toku ove prijatne večeri organizirana je i tombola.

Leona Sabolek

Božićni prijem u rezidenciji ambasadora Tomaša Szunyoga

Ambasador Češke Republike **Tomaš Szunyog** je u prostorijama svoje rezidencije, zajedno sa konzulom, gospodom **Janom Starom**, 17.12.2009. godine, poželio srdačnu dobrodošlicu gostima. Prisutni su bili i članovi «Česke besede» Sarajevo, «Českih beseda» RS-a, Društva bosanskohercegovačko-češkog prijateljstva «Snješka» i profesor Dušek iz Tuzle. U svom pozdravnom govoru ambasador je rekao: «Čast mi je da među nama mogu poželjeti dobrodošlicu jednom od naših najcjedenjenijih sunarodnjaka, gospodinu profesoru **Čestmiru Dušek**u, kome je ministar vanjskih poslova ove godine dodijelio nagradu *Gratis agit* za izvanredan doprinos širenju ugleda Češke Republike u inostranstvu. Dozvolite mi, gospodine Dušek, da Vam se i ja zahvalim za napore kojima ste tokom cijelog Vašeg života doprinijeli ne samo širenju češke tradicije, nego i potvrdili visoko mišljenje o izuzetnim sposobnostima čeških muzičara. Istovremeno bih Vam ovom prilikom uručio CD sa fotografijama sa svečanosti ovogodišnjeg uručivanja nagrada *Gratias agit*.»

Ambasador je naglasio da Ministarstvo vanjskih poslova Češke Republike, kao i on osobno, pridaju društvima sunarodnjaka veliku važnost i istodobno ih je pozvao da uz pomoć Češke Republike, traže načine kako da sačuvaju tradiciju i češki jezik, te da međusobno što više udruže svoje napore na tom putu. EU kojoj teži BiH, dokaz je da se zajedničkim naporima može učiniti mnogo više.

Prisutni su se okupili pored okićenog bora, slušali i pjevali češke, kao i druge pjesme, zajedno sa ansamblom iz Banja Luke i pogostili se češkim jelima i pićima. Kušali su i češki božićni kolač «vanočka» kojeg je profesor Dušek donio iz Tuzle. «Vanočka» je tradicionalna poslastica njegove obitelji - njegovi češki preci koji su se doselili u Tuzlu bili su poznati slastičari.

Ambasador je predstavnicima društava uručio poklone, a također je i sam dobio poklone od sunarodnjaka - od «Česke besede» Sarajevo digitalno izdanje «Kronike» češkog učitelja Jaroša, a od gostiju iz RS-a umjetničku sliku.

Jadranka Šuster

Svečano proslavljen Dan državnosti Češke Republike

Dan državnosti Češke Republike svečano je obilježen 28.10.2009. godine prijemom u sarajevskoj Pivnici. Pozivu novog češkog ambasadora, pana Tomaša Szunyoga, u velikom broju su se odazvali i članovi «Česke besede». Pan Sunyog se ove godine uzvanicima obratio na engleskom jeziku, obećavši da će do naredne godine naučiti jezik zemlje domaćina. Slijedilo je druženje u ugodnoj atmosferi, a «Česká beseda» je ukazala pažnju predstavnicima Češke Ambasade prigodnim cvjetnim aranžmanom.

Leona Sabolek

Veče češke pjesme u Prnjavoru

17. oktobra, u Domu kulture u Prnjavoru, održano je «Veče češke pjesme» u organizaciji «Česke besede» Mačino Brdo. Tom prilikom članovi «Česke besede» Sarajevo, na poziv Emila Bočeka - predsjednika «Česke besede» Mačino Brdo, dvodnevnom posjetom Prnjavoru i Mačinom Brdu uzeli su aktivno učešće na ovoj, za ČESKE BESEDE važnoj manifestaciji. Zvezdana i Ivan Stuchly izveli su poznatu pjesmu «Kristinka» i «Ten mi uzal kamarad», i uz veliki aplauz preko stotinu prisutnih «krajana» iz Prijedora, Slavenskog Broda, Kaptola-Požega, Nove Vesi, Banja Luke i Mačinog Brda, predstavili sarajevsku Besedu. Učesnici ovog skupa otpjevali su i «Pisničku Česku», pjesmu koja je na prijedlog organizatora prihvaćena kao himna «Českih beseda» u BiH. Iskristili smo našu ugodnu posjetu Prnjavoru da ljubaznom domaćinu uručimo, u znak zahvalnosti za sačuvanu arhivu nekadašnje «Česke besede» Sarajevo, digitalno izdanje «Kronike» češkog učitelja Ludvika Jaroša, nastale 1934. godine.

Jovanka Manžalović Šalaka

Proslava Dana Sv. Vaclava

«Česká beseda» Sarajevo je proslavila Sv. Vaclava 27.09.2009. godine u Franjevačkom samostanu sv. Ante na Bistriku.

Prvo nas je Tomislav Krzyk upoznao sa svojim studijskim boravkom u Dobrušci. Izlaganje je

bilo izuzetno zanimljivo i popraćeno originalnim slajdovima, a slijede i dva nastavka o njegovom boravku u Češkoj. Ostatak večeri je protekao u druženju uz malu zakusku.

Leona Sabolek

Šta je i gdje je Dobruška?

Dobruška je mali gradić, 130 km udaljen od Praga u smjeru Orlickih planina. Po čemu je to Dobruška poznata? U njoj se nalazi Studijski centar Karlovog univerziteta u Pragu. Tamo se održavaju tečajevi češkog jezika za strance koji se pripremaju za studij na visokim školama u Češkoj, kao i za građane cijelog svijeta koji su češkog porijekla. U okviru tečaja uči se češki jezik, geografija i historija, a obrađuju se i teme iz češke kulture.

Ove godine je održan 19. tečaj na kojem je učestvovalo 78 studenata iz 37 zemalja svijeta, od Brazila (Adelia Maria Hillerbrand) do Kine (Hu Xiaolan), kao i od Škotske (Archie Liddell) do Južnoafričke Republike (Martin Charvat), koji su bili podijeljeni u 6 odjeljenja. Starosni raspon je bio od 13 do 92 godine starosti!

Tečaj je trajao od 31.07. do 28.08.2009. godine.

Dnevna aktivnost u radnim danima sastojala se od nastave u trajanju od 08:05 do 12:15 svakim danom, a utorkom i četvrtom čak i od 15:00 do 17:00 sati. Ponedjeljkom, srijedom i petkom, u poslijepodnevnom satima, obilazili smo grad i upoznavali njegove znamenitosti. Subotom i nedjeljom organizirani su cjelodnevni izleti na Orlicke hory, kao i u gradove Rychnov nad Knežnou, Litomišl, Nove Mesto nad metuji, Opočno, Podbrezi, Červeni Kostelec, Nachod, kao i obilazak odbrambene linije prema Njemačkoj iz 1938. godine.

A kakav je historijat Dobruške?

Naime, 1991. godine, u ovom živopisnom češkom gradiću, oformljeni su prvi tečajevi češkog jezika za izbjeglice iz Černobila, koji su nakon poznate katastrofe željeli ostati u Češkoj. 1994. godine se povećava broj tečajeva za zainteresovane polaznike češkog porijekla iz inostranstva, tako da već 1996. dolaze prvi studenti iz Argentine, Čilea i Kanade, ukupno 30 stipendista. Do 2008. godine kroz tečajeve je prošlo više od 700 polaznika iz 60 zemalja sa svih kontinenata. Godišnje konkuriše

oko 120 kandidata, a njihov odabir, prema određenim kriterijima, vrši Ministarstvo vanjskih poslova Češke Republike, odjel za «krajane», odnosno Čehe iz inostranstva.

Začeci grada Dobruške sežu u srednji vijek. Prvi pisani dokument je iz 1320. godine, po kojem se dozvoljava građanima Dobruške da smiju kuhati pivo. Iz dokumenta se vidi da je grad opasan zidom i da ima grb gradskog karaktera. Inače, sačuvano je malo dokumenata o gradu jer je grad u više navrata uništen požarom. Međutim, Dobruška je doživjela i procvat koji je trajao od kraja XV pa sve do početka XVII stoljeća.

Ali, tridesetogodišnji rat između protestanata i katolika zaustavio je procvat grada. Nakon požara 1565. godine izrasta jedan grad u renesansnom stilu u kojem dominira nova zgrada Gradske uprave, sada Muzej grada. U proljeće 1628. godine počinje rekatolizacija stanovništva, ali se tajna evangelizacija održala u Dobruški u cijelom periodu protivreformacije. Dobruška je bila jedan od podorlickih centara kulture. Od 1918. razvija se proizvodna i kulturna djelatnost koja je zaustavljena njemačkom okupacijom 1939. godine. Danas, Dobruška ima oko 7 000 stanovnika.

Studijski centar u Dobruški je svijet u malome, u kojem njegovi polaznici žive mjesec dana kao jedna skladna obitelj, a da pritom niko ne ispoljava svoju nadmoćnost, niti nameće svoju ideologiju ili netrpeljivost prema ljudima druge rase i drugačijih shvatanja.

Profesorica Alena Obstova, u pismu od 23.11.2009. godine, piše mi: «Veoma često se sjećam našeg ovogodišnjeg kursa, najviše kada prolazim pored škole. Parkiralište i dvorište su utihnuli, nigdje se ne čuje vaš smijeh, niko nigdje ne žuri, ne uči na klupi u parku ... svugdje je tiho i mirno. Kao da nikada ovdje nije bilo toliko studenata iz raznih zemalja.» A evo i još jedne zanimljivosti vezane za ovu profesoricu. Naime, budući da su termini odlaska na izlete, kao i termini povratka, uvijek bili tačno određeni, prof. Obstova bi uvijek, u slučaju kašnjenja, pokazala rukom prema Dobruški i rekla: «Ako neko zakasni, DOBRUŠKA JE TAM!»

Tomislav Krzyk

IN MEMORIAM

Jaroslav Stehlik preminuo u Pragu 7. decembra 2009. godine

**Plan aktivnosti za period
od 01.01.2010. do 30.06.2010. godine**

1. Informator br.1/2010.;
2. Radno druženje;
3. Dokumentarni film o «Malom lutkarskom pozorištu» - snimanje filma;
4. Prikupljanje arhivske građe za monografiju «Česi u Sarajevu»;
5. Otvaranje «Češkog kutka» - biblioteke Udruženja;
6. Zajednički izlet članova Udruženja;

Važna napomena: Svaka pomoć u realizaciji navedenih aktivnosti svih zainteresovanih članova Udruženja je dobrodošla

**Uz ovaj broj INFORMATORA u dodatku:
Razglednice Praga**

Sarajevo, 01.01.2010.

Upravni odbor Česke besede Sarajevo

Izvod iz statistike posjećenosti WEB stranice **www.ceskabesedasa.ba**

Jul – Dec 2009.

Zbir po mjesecima

Mjesec	Dnevni prosjek				Ukupno po mjesecu					
	Hits	Files	Pages	Visits	Sites	KBytes	Visits	Pages	Files	Hits
Dec 2009	337	264	49	9	295	136108	296	1541	8186	10464
Nov 2009	288	230	35	9	350	94741	296	1077	6928	8655
Oct 2009	315	255	30	9	344	75121	299	940	7933	9791
Sep 2009	205	178	15	8	247	54908	254	466	5357	6166
Aug 2009	139	113	15	6	158	44509	209	468	3511	4319
Jul 2009	155	129	24	10	201	81026	317	745	4007	4805
Ukupno					486413	1671	5237	35922	44200	

INFORMATOR pripremila Jovanka Manzalović Šalaka
Lektorisala Gordana Frimel
Priprema i štampa: Igor Sivjakov